

Alles is van waarde

Tekst: Oda van Hijfte
Beeld: DeSeizoenen

Wie aankomt bij zorglocatie Overkempe van DeSeizoenen in Olst, ervaart meteen de rust van de natuur. Bij deze antroposofische zorginstelling is het ritme van de seizoenen bepalend voor het ritme van medewerkers en cliënten. Bovendien werkt men er samen op basis van gelijkwaardigheid. Algemeen directeur Merlijn Trouw, werkleider Mindert Mulder en cliënt Daan Veldthuis geven een inkijkje in het samenleven en werken op Overkempe.

Naast elkaar

Bij een kopje koffie vertellen Merlijn, Mindert en Daan hoe ze bij DeSeizoenen naar de zorg voor hun cliënten kijken: "Werken en ontwikkelen staan centraal in onze zorg. We spreken liever niet over dagbesteding." De antroposofische kernwaarden van gelijkwaardigheid, dienstbaarheid en tegenwoordigheid van geest zijn daarbij de basis. Medewerkers en cliënten zetten zich samen in. Mindert werkt op de boerderij samen met de anderen. Zo werkt hij onder meer al jaren samen met Daan. Hij weet wat er gedaan moet worden en vraagt anderen hem te helpen. Sommige cliënten krijgen kleine taken, anderen kunnen meer aan. Iedereen werkt in dienst van anderen en van de maatschappij. Ieders bijdrage is even waardevol, hoe klein die misschien ook lijkt. En iedereen wordt gestimuleerd zich verder te ontwikkelen. Ook dat ligt besloten in de antroposofische gedachte. Het versterken van ieders eigenheid staat in alles voorop. "Dat betekent automatisch dat medewerkers naast de cliënten staan." zegt Merlijn. "Samen aan het werk, naar ieders vermogen en ontwikkelbehoefte."

Persoonlijke ontwikkeling

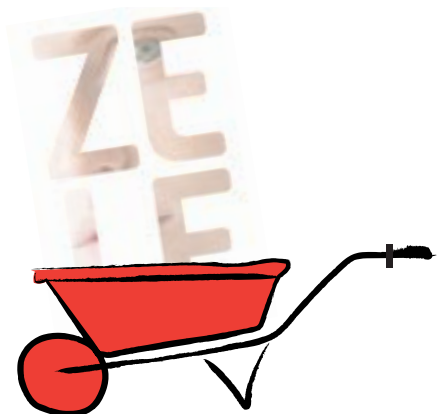
Iedereen die een plekje zoekt bij DeSeizoenen is dan ook welkom. Er zijn verschillende soorten werkzaamheden en in ieder ligt het vermogen zich verder te ontwikkelen. Medewerkers begeleiden en onder-

steunen cliënten daarbij. Ze laten zich inspireren door wat iemand kan en door verbinding te maken. Mindert hecht daarom niet te veel aan dossierkennis. "Ik lees liever geen dossiers, want ik wil de mens ontmoeten, hem laten werken en kijken wat er gebeurt. Als je zijn beperking een beetje loslaat en goed waarneemt, dan zie je wat hij wil, wat hij zoekt en waar zijn mogelijkheden liggen." Ontwikkelingsmogelijkheden zijn er genoeg bij DeSeizoenen. "Ik werk nu op de boerderij en bij de papierwerkplaats," zegt Daan. "Maar ik wil verder. In de technische dienst of de horeca." En misschien nog zelfstandiger gaan wonen. Hij woont met twee van z'n beste vriendinnen, Marie en Suzanne, in geschakelde huizen in het dorp. En met Suzanne gaat hij regelmatig eropuit in het weekend. Ook dat hoort bij ontwikkelen: de wereld verkennen.

Samen

Samen werken, samen zijn. Het zit verweven in de antroposofische zorg. Bewoners staan rond 07.00 uur op en ontbijten in de woonhuizen. Voordat het werk begint, volgt om 08.45 uur eerst de dagopening met een spreuk. Een belangrijk moment van de dag, dat gezamenlijk wordt gevierd in de grote zaal. Ondenkbaar dat die ruimte er niet zou zijn. Een externe adviseur heeft ooit geopperd dat daar misschien op bezuinigd kon worden. Die gedachte liet hij snel

"Ik wil de mens ontmoeten, hem laten werken en kijken wat er gebeurt"

varen toen hij begreep welke waarde het heeft in deze gemeenschap. Voor de start van iedere dag, het vieren van de feesten, concerten en het samenkomen bij andere belangrijke gebeurtenissen.

Bedrijf met uitdagingen

DeSeizoenen heeft verschillende werkgebieden: landbouw en veeteelt, weverijen, hout- en metaalwerkplaatsen, ateliers, wasserijen en bakkerijen. Kortom, het is een bedrijf met bedrijfsmatige uitdagingen. Ze moeten rekening houden met invloeden van buitenaf, zoals veranderende financieringsstromen van Wlz naar Wmo* en de druk op de intramurale zorg. Cliënten moeten zelfstandiger gaan wonen en de gemiddelde zorgzwaarte van vaste bewoners neemt toe. Dus verschuiven de inkomstenbronnen en moeten ze er rekening mee houden dat cliënten met een zwaarder zorgpakket het werkproces beïnvloeden. Daarnaast heeft de komst van de Wmo de zorgmarkt veranderd. Er zijn veel lokale zorgaanbieders, verduidelijkt Merlijn: "Soms zit ik bij een gemeente waar wel 100 kleinere initiatieven worden aangeboden. Bijvoorbeeld van kleine zorgboeren. Dat is gezonde concurrentie, maar vraagt een actievere marktbenadering."

In de samenleving

De zorglocaties van DeSeizoenen zijn werelden op zich, maar staan niet los van de wereld eromheen. Er wordt gewerkt in dienst van die wereld. De producten zijn gewild en vinden hun weg naar bewoners uit de buurt. "We staan niet naast de samenleving, maar ermiddenin," zegt Mindert. "En dat doen we met aandacht en met respect voor ieders werk. Dat is een onveranderd gegeven. Of iemand iets sneller of langzamer oppakt, is op zich geen verdienste. Ieder stukje van mijn vakmanschap dat ik kan overdragen, vind ik kostbaar. Planten uitsteken,

"Puur uit betrokkenheid een project starten, zonder goed te rekenen, is niet reëel"

V.l.n.r.: Mindert Mulder (werkleider), Daan Veldthuis (cliënt) en Merlijn Trouw (algemeen directeur van DeSeizoenen)

| *Wlz: Wet langdurige zorg; Wmo: Wet maatschappelijke ondersteuning. Cliënten die zelfstandig wonen, kunnen geen gebruik meer maken van de Wlz. De bekostiging van hun zorg is doorgeschoven naar de Wmo. De uitvoering van de Wmo is een taak van gemeentes.

de koeien verzorgen, of alleen een volle kruiwagen wegbrengen. Ieder onderdeel is essentieel. Ieder krijgt taken waar hij aan kan voldoen en waarin hij zich kan ontwikkelen. Of iemand iets in een paar weken heeft geleerd, of er bij wijze van spreken een jaar over doet, dat maakt niet uit. Beide prestaties zijn even betekenisvol. Alles is van waarde en voegt iets toe aan de samenleving als geheel."

Veranderingen

De gemiddelde zorgzwaarte mag dan zijn toegenomen, het weerhoudt medewerkers van DeSeizoenen niet om vast te houden aan de uitgangspunten. Al ligt het tempo iets lager, de intensiteit en de intentie waarmee gewerkt wordt, zijn onveranderd.

Wat soms wel verandert, is de organisatie van het werk. Er was een periode waarin de begeleider uit de woonhuizen ook werd ingezet in de werkplaatsen. Bij Overkempe hebben ze dat genuanceerd. Werken en zorgen zijn verschillende disciplines. De ene medewerker kan en wil zowel in een woonhuis als op een werkplaats werken, de ander niet. Door sterker uit te gaan van de verantwoordelijkheid van teams en medewerkers, functioneren de werkplaatsen efficiënter. Wat niet wil zeggen dat alle locaties van DeSeizoenen eenzelfde beleid hebben. Er is een leidend kader, maar daarbinnen mag men afwijken.

Vijf jaar DeSeizoenen

Locatie Overkempe bestaat al 25 jaar, maar valt pas sinds 5 jaar onder DeSeizoenen. "We zijn een bijzondere organisatie," besluit Merlijn "een bv met aandeelhouders. Dat is nieuw in deze sector. Voor bewoners niet merkbaar, maar een bedrijfsmatige organisatie was essentieel om te overleven. Puur uit betrokkenheid een project starten, zonder goed te rekenen, is niet reëel. Dan hadden we dit jaar ons eerste jubileum niet kunnen vieren."